

СТАНОВИЩЕ

От проф.д-р Дарина Зиновиева, Институт за държавата и правото, БАН и Юридически факултет на ПУ"П.Хилендарски"

Относно дисертационен труд на тема:

ПОЛИТИЧЕСКОТО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО – КЛАСИЧЕСКА КОНЦЕПЦИЯ И СЪВРЕМЕННИ ПРОБЛЕМИ,

ОТ

АЛЕКСАНДРА ВАСИЛЕВА НИКОЛОВА, С НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ:
ПРОФ. Д.Н. ГЕОРГИ БЛИЗНАШКИ, към СОФИЙСКИ
УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ , ЮРИДИЧЕСКИ
ФАКУЛТЕТ , КАТЕДРА „КОНСТИТУЦИОННОПРАВНИ НАУКИ“

Уважаеми членове на научното жури,

Със заповед № РД-38-546/18.11.2021г. съм назначена за член на научното жури за присъждане на научната степен „доктор“ в направление 3.6 „право“ /конституционно право/.

Авторката Александра Николова е обосновала много добре своята цел при написването на дисертационния труд. Според нея, целта е да се съберат във фокус елементите на понятието за политическо представителство на партиите.

В същото време, целта на авторката е тези елементи да се изведат предимно чрез правни средства и правни подходи и да се проследи произхода и начините, чрез които се събират в единно понятие.

В същото време, авторката цели да подчертае, че понятието за политическо представителство го разглежда с оглед значението му в съвременното конституционно право.

Разбира се, тя допълва и значението на понятието за така нар. от нея модерна политика.

Усилията на авторката да изгради юридически понятието следва да се оценят положително. Интерес представлява анализа на петте компонента на понятието, а именно „1. *представляващ* – лице, което осъществява представителството; 2. *представляван* – субект, който бива представляван; 3. *предмет* – нещо, което бива представлявано; 4. *упълномощаване и отчетност* – механизъм, по който представляваният дава съгласието си да бъде представляван и го санкционира; 5. *политически контекст* – обстановката, в рамките на която се осъществява дейността по представителството.”/.

Силна част на труда е представянето на тезите на отделни автори от чуждестранната доктрина относно класификациите на видовете политическо представителство. Аналитично и със сравнително-правен подход авторката представя с академична критичност своето отношение към тях. Авторката сама казва в труда си, че не се присъединява изцяло към конкретна теза, а прави опит да изгради понятието, вземайки части от различните тези. Подходът заслужава насърчение, с оглед надстроечния характер на доктринерните постижения, по принцип.

Заслужава положителна оценка разграничението на понятието за представителство от редица правни фигури и институти в други отрасли на правото- частното право, общата теория на правото. Целта на Александра Николова е да открие приликите и разликите с елементите на това понятие в конституционното право. В тази

част тя разглежда мненията на редица автори от доктрината в теория на правото, както и гражданското право /напр. Д.Милкова, Д.Вълчев, В.Ганев, М.Марков/. Тя прави съпоставка и с фигурата на управител на юридическо лице по см. на Търговския закон, както и по см. на ЗЮЛНЦ. Изводите са правилни и полезни.

Положителна оценка следва да се даде на изследването относно така нар. „мандат” в конституционното право. Авторката представя коректно тези от нашата доктрина / напр. Н.Киселова, П.Киров/ и обосновава изводи, свързани със съдържанието на понятието за политическо представителство.

Заслужава добра оценка предложението на авторката понятието да се възприеме в доктрината на общата теория на правото като понятие, характерно за конституционното право.

Положително следва да се оцени детайлното изследване на спецификите на политическото представителство в конституционно-правния отрасъл. Авторката прави умел анализ на изразени тези в конституционно-правната доктрина, като аргументира своите изводи. Целта ѝ е да обоснове съществуването на тези специфични в конституционното право елементи и да ги обедини в съдържанието на понятието „политическо представителство” от гледна точка на конституционното право.

Освен правните проблеми тя разглежда и социални въпроси, свързани с управлението на държавата, като статистически доказан спад във формалното членство в политически партии, намаляване на избирателна активност, намаляване на доверието в управленските органи. Подходът заслужава насърчение, тъй като авторката си поставя и второстепенна цел- изследвайки правните проблеми на основни въпроси от конституционното право, да

намери евентуална причина за възникване на тези нежелани обществено-политически и социални прояви.

В детайли авторката изследва как, по какви причини и на какъв принцип е основано участието на гражданите в политическото представителство. Счита, че целта е постигната, и изводите ѝ са приноси за правната доктрина в цялостност и по-специално в конституционното право.

Изводите имат и политическо значение, с оглед факта, че чрез представителството се осъществява достъп до управлението на държавата от гражданите.

Заслужава положителна оценка и доброто познаване на материята относно античното, средновековно и модерно представителство, което позволява задълбочено изследване на актуалното съдържание на политическото представителство като самостоятелен публичноправен институт.

Авторката се спира и на актуални въпроси като напр. понятието за „дигитална“ и „интернет“ партия, което трябва да се оцени положително.

Дисертацията е написана, използвайки голям обем от литературни източници, както и позоваване на решения на Конституционния съд на република България, на Върховния съд на САЩ и на Германския Федерален конституционен съд.

Освен дисертационния труд, Александра Николова има допълнителни четири публикации, във връзка с темата на дисертацията - статии относно тезата за така нар. свободен

мандат, относно статута на конституционните съдилища и
взаимовръзката с общностните съдилища за защита човешките
права, относно понятието за „политическо представителство“ в
изследване на Томас Хобс и по темата за политическо
представителство без избори.

Като критична бележка може да се посочи липсата на сравнителен
анализ на понятието „мандат“ в административното право, което би
обогатило сравнителния анализ , включвайки повече институти от
повече отрасли. Това не омаловажава стойността на труда.

В заключение:

С оглед изложеното по-горе и законовите изисквания, давам своята
положителна оценка и препоръчвам на научното жури да гласува
положително за присъждане на научната степен „доктор“ на
АЛЕКСАНДРА ВАСИЛЕВА НИКОЛОВА в направление 3.6 „право“,
/конституционно право/.

13. 12.2021г .

проф.д-р Дарина Зиновиева